

HABILITATION THESIS

**Public policies in entrepreneurial and competitiveness context.
Electoral and legislative influences on public policies**

SUMMARY/REZUMAT

Nicoleta-Claudia MOLDOVAN, Ph.D.

January 2015

SUMMARY

The present Habilitation Thesis summarizes a part of the research activity of the candidate **MOLDOVAN Nicoleta - Claudia**, after the PhD thesis defence within the West University of Timișoara on the 27th of September 2004, as confirmed by the Ministry of Education and Research, according to the Order of the Ministry of Education and Research number 5237/05.11.2004. The research activity continues the work developed by the candidate within the PhD thesis, under the coordination of Professor Ioan TALPOȘ, PhD according to the PhD thesis defence, entitled "*Company financial structure and capital cost*".

Selected activity is considered relevant in terms of importance and originality, being developed according to the thematic research direction in public finance.

The research field was continued during the Postdoctoral Academic School in Economics, as a result of winning a research fellowship in the competition within the Project "*Post-Doctoral Studies in Economics: continuous training program for elite researchers - SPODE*" funded by Contract No. POSDRU/89/1.5/S/61755. The Postdoctoral dissertation, entitled "Fiscal Policy and Economic Competitiveness" was framed under the scientific coordination of Professor Ioan TALPOȘ, PhD.

The research and documentation internships spent at the University of Nice Sophia Antipolis, France, Nottingham Trent University, UK, namely Robert Gordon University, Aberdeen, UK offered the candidate both a modern vision on the course structure and on the specific way in which scientific research should be carried out.

The ***first part*** of the Habilitation Thesis is devoted to presenting the candidate's main ***achievements and scientific, professional and academic contributions***.

Section achievements and scientific research contributions is grouped into *four subsections*. Of these, the first and last subsections consider the stability and quality of public policies, of the institutional environment and the law regulations, while the other two subsections address the issue of the fiscal policy

effectiveness, being the central theme of the candidate's research, in terms of the correlation between fiscal policy and economic competitiveness the *objectives subordinated to the scientific endeavour* aiming at *analyzing the impact of sovereign fiscal policies diversity on the location and competitiveness of production factors in terms of legislative and institutional instability*.

Changes in market economies and the events that occurred in the last two centuries have led economics to assign the state new economical and social skills. Public policies meant to boost competitiveness are motivated to achieving finality consisting in maximizing welfare and income per capita, poverty avoidance and labour full utilization.

Given the current dynamic economic environment dynamics and globalization trends that remove keynesian, marxist and neo keynesian approaches, bringing into focus the state functions supported by neo liberal doctrine, the need for quality analysis of public sector environment has been imposed, conducive to private initiative performance, competitiveness creative in terms of:

(1) Stability and quality of public policies and institutional environment

The bases for this research line were that entrepreneurial activity and new firm formation, being engines of economic growth and innovation especially at times of economic serious challenges. It is also generally believed that private sector participation in economic development can be increased through the use of public policy.

The general opinion on the Romanian entrepreneurship ecosystem is that the gap with the western countries of the European Union influences the performance of the newly established companies. However, framing the general research line considers that *efforts to support competitiveness must be left to corporations, the state having more the role of supporting and stimulating the achievement of the desired aims*.

This approach joins the line of addressing the impact of sovereign fiscal policies diversity on the production factors, in the context of free regionally and globally movement of capital factor and rigidities affecting free movement of the labour factor.

Since *corporate taxation* has an influence over the companies' savings, it diminishes self-financing, the ability to develop new activities, but also consumption and saving; it *has incidence*, but not dominant, *on competitiveness and the ability of corporations to compete*. The incidence stems from the fact that taxes and social contributions are a component of the price. Some are included in the production costs, and, thus, by repercussions, they are included in the price, unless the price determined by the market does not prevent full or partial coverage in price.

For any public power, the country's competitiveness has become a national strategic objective of fundamental importance to ensure the country's sovereignty, independence and autonomy, its international position, to labour force use, to access to global technology, to finance national solidarity and maintaining social peace. The competitiveness between economic entities and countries has shaped and oriented strategies and behaviour of politicians, chambers of commerce, administration and management consultants, universities, media workers, the European Commission, becoming thus an objective that dominates the entire world. State and, along with it, the entire plateau represented by the educational environment and urban centers aim to create the best environment for corporations, so they evolve and remain competitive in the global competition.

Therefore, fiscal policy was considered likely to act on the direct determinants of economic systems' competitiveness interconnected because of globalization, imposing shaping a new direction of research that highlights:

(2) Tax spreads generating tax competition on economic competitiveness, within the European Union Member States.

Also, in the sphere of scientific concerns oriented towards fiscal policy research interests focus falls on *non-economic factors of tax payer behaviour* such as fiscal education, knowledge and attitudes before taxation, stressing the need to address behavioural economics orientation of the economy and even identity.

Therefore, research paradigm within fiscal conformism field must be developed outlining the need to consider the following aspects: first is that there not only one taxpayer - there are several contributors that

form different groups and approve different social norms. There are also tax consultants, tax authorities and the Government, to which one raises the question of trust. Literature review recently introduced the concept of trust or mistrust climate between taxpayers and authorities, and closely related to trust, the concept of power, but also their dynamics. These actors interact, making the decision problem of compliance not simply a matter of utility, because as long as the group will establish compliance as a social norm taxpayers will comply, but if evasion is accepted by the group, compliance will not be considered a social norm.

In this context, research directions imposed guideline standard utility model by combining it with the moral identity utility model developed by Arkelof and Kranton (2010).

(3) Framework analysis and orientation of fiscal policy in the dual perspectives of electoral behaviour evidenced by both the government and the electorate.

The assumption that the candidate's analysis was based is the fact that in Romania a full correction mechanism of fiscal policy in relation to the electoral cycle does not function, given the pronounced adaptive fiscal policy in detrimental its reactive nature or use, namely administrative decisions use as a substitute for the lack of support from an appropriate mix of policies.

This finding, together with crystallization only in the short or medium term of a strategic vision regarding the stability of the legal framework imposed research direction orientation towards:

(4) The analysis of national legislative systems and foreign standards and regulations

The perspective that provides this analysis in the context of the existence of transnational regulatory entities and of deepening globalization processes, shows that the national regulators cause severe problems in the adoption of exogenous norms, rules, standards and practices.

The preferences of such bodies for accepting/rejecting or adjusting them vary according to a complex set of institutional behaviour determinants. Among them, the constitutive and functional characteristics of the domestic legislative structures and institutions have an important role. This study was focused on the possible linkages between the adoption of the International Financial Reporting Standards (IFRSs) and the national legislative taxonomy. There were several advantages in analysing the IFRSs adoption as a case

study for foreign standards assimilation mechanisms and influence factors in different autochthonous economic, politic, social and cultural systems. A list of such gnosiological advantages that can be achieved by studying the particular case of IFRSs adoption in order to provide some insights about the acceptance mechanisms for international regulations, standards and practices, far to be exhaustive, can include: the specific approach of IFRSs as principles-based standards; the fact that IFRSs are issued and promoted by transnational entities but reflect some national practices from developed economies; the heterogeneity of individual adoption situations; the eventual conflicts between these international standards and national regulations and practices; the existence of an ongoing process of international accounting harmonization driven by globalization forces.

The *second section* is dedicated to highlight *achievements and professional and academic contributions* and includes professional and academic work, focused on two areas: teaching and administrative activity.

The Habilitation Thesis is devoted, in the *second part*, to presenting *evolution and development plans of the candidate's scientific, professional and academic career* and are grouped into *two subsections*, the first considering professional and academic career and the second one scientific career.

Perspectives for scientific research, outlined in the last subsection, will be continued within public finance, by investigating mainly other new tax efficiency determinants, but also the effects generated by taxation in terms of political stability based on econometric models: panel data models, binary choice and VAR, respectively seasonal forecasting methods, comparing methods: X-12 ARIMA, TRAMO/SEATS, Holt-Winters exponential adjustment, Box-Jenkins method. To this end, the candidate will continue to extend the research direction and research opportunities, developing young research teams alongside future doctoral students.

The reference list closes the present Habilitation Thesis.

REZUMAT

Prezenta teză de abilitare sintetizează o parte din activitatea de cercetare a candidatei **MOLDOVAN Nicoleta-Claudia**, după susținerea tezei de doctorat la Universitatea de Vest din Timișoara în luna 27.09.2004, fapt confirmat de Ministerul Educației și Cercetării, prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 5237 din 05.11.2004. Direcția de cercetare continuă activitatea dezvoltată de către candidată în cadrul lucrării de doctorat, sub conducerea d-lui prof.univ.dr. Ioan TALPOȘ prezentată în cadrul tezei de doctorat cu titlul „*Structura financiară a societății comerciale și costul capitalului*”.

Activitatea selectată este considerată relevantă din punctul de vedere al importanței și originalității, fiind dezvoltată pe direcția tematică de cercetare în domeniul finanțelor publice.

Domaniul de cercetare a fost continuat în cadrul Școlii Postdoctorale Academice în Economie, în urma câștigării prin competiție a unei burse de cercetare în cadrul Proiectului „*Studii Post-Doctorale în Economie: program de formare continuă a cercetătorilor de elită - SPODE*”, finanțat prin contractul nr. POSDRU/89/1.5/S/61755. Lucrarea de disertație postdoctorală „*Politica fiscală și competitivitatea economică*” a fost elaborată sub coordonarea științifică a d-lui prof. univ.dr. Ioan TALPOȘ.

Stagiile de cercetare și documentare petrecute de către candidată în cadrul Universității din Nice Sophia Antipolis, Franța, Nottingham Trent University, UK, respectiv Robert Gordon University, Aberdeen, UK au oferit acesteia o viziune modernă atât asupra structurării cursurilor, cât și asupra modului în care

Prima parte a tezei de abilitare este dedicată prezentării principalelor ***realizări și contribuții științifice, profesionale și academice*** ale candidatei.

Secțiunea realizări și contribuții de cercetare științifică este grupată în *patru subsecțiuni*. Din acestea, prima și ultima subsecțiune consideră stabilitatea și calitatea politicilor publice, a mediului instituțional și a reglementărilor legislative, în timp ce celelalte două subsecțiuni abordează problematica eficienței politicii

fiscale, aceasta fiind de fapt tema centrală de cercetare a candidatei, din perspectiva corelației dintre politica fiscală și competitivitatea economică, ***obiectivele subordonate demersului științific*** urmărind ***cercetarea impactului diversității politicilor fiscale suverane asupra localizării factorilor de producție și competitivității în condiții de instabilitate legislativă și instituțională.***

Schimbările din economiile de piață, precum și evenimentele survenite în ultimele două secole, au determinat știința economică să atribuie statului noi competențe în plan economic și social. Politicile publice destinate stimulării competitivității au ca motivație atingerea unor finalități constând în maximizarea bunăstării și veniturii pe locuitor, evitarea sărăciei subite și deplina utilizare a forței de muncă.

Având în vedere actuala dinamică a mediului economic și fenomenul globalizării care demontează abordările curentelor keynesiste, nekeynesiste și marxiste, aducând în centrul atenției funcțiile statului susținute de doctrina liberală neoclasică, a impus necesitatea realizării unor analize privind calitatea climatului sectorului public, favorabil inițiativei private performante, creatoare de competitivitate, din perspectiva:

(1) stabilității și calității politicilor publice și a mediului instituțional

Fundament pentru această direcție de cercetare a fost considerarea activității antreprenoriale și a entităților nou înființate ca motoare ale creșterii economice și ale inovării, în special în perioadele de serioase provocări economice, precum și a faptului că participarea sectorului privat la dezvoltarea economică poate fi apreciată prin prisma calității politicilor publice.

Opinia generală cu privire la ecosistemul antreprenorial românesc este că decalajul față de țările vestice ale Uniunii Europene influențează performanțele companiilor nou înființate. Totuși, încadrarea liniei generale de cercetare consideră că *eforturile pentru susținerea competitivității trebuie să rămână de competența corporațiilor, statul având mai mult rolul de a susține și stimula obținerea finalităților dorite.*

Pentru orice putere publică, competitivitatea țării a devenit un obiectiv strategic național de importanță primordială pentru asigurarea suveranității, independenței și autonomiei țării, pentru poziția sa internațională, pentru politica de utilizare a forței de muncă, pentru accesul la tehnologia globală, pentru

finanțarea solidarității naționale și menținerea păcii sociale. Competitivitatea dintre entitățile economice și dintre țări a modelat și orientat strategiile și comportamentele oamenilor politici, camerelor de comerț, consultanților în gestiune și management, universităților, lucrătorilor din media, Comisiei Europene, devenind un obiectiv care domină întreaga lume.

Demersul se înscrie pe linia abordării impactului diversității politicilor fiscale suverane asupra factorilor de producție, în contextul liberei circulații a factorului capital la nivel regional și global și a rigidităților care influențează asupra circulației libere a factorului muncă.

Întrucât *fiscalitatea* influențează asupra economisirii corporațiilor, diminuează autofinanțarea, capacitatea de a dezvolta noi activități, dar și asupra consumului și economisirii, aceasta *are incidență*, dar nu dominantă, *asupra competitivității și capacității corporațiilor de a concura pe piață*. Incidența provine din faptul că impozitele, dar și contribuțiile sociale sunt o componentă a prețului. Unele sunt cuprinse în costurile de producție, iar prin repercusiune sunt incluse în prețuri, cu excepția situațiilor în care prețul stabilit de piață nu împiedică reflectarea integrală sau parțială în preț.

Prin urmare, politica fiscală a fost considerată susceptibilă să acționeze asupra determinantilor direcți ai competitivității sistemelor economice, interconectate datorită procesului de globalizare, impunându-se conturarea unei noi direcții de cercetare care să evidențieze:

(2) ecarturile de fiscalitate generatoare de concurență fiscală asupra competitivității economice, la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene.

Tot în sfera preocupărilor științifice orientate către studiul politicii fiscale se încadrează și concentrarea interesului asupra ***factorilor non-economici ai comportamentului contribuabilului*** precum educația fiscală, cunoștințele fiscale și atitudinile în fața impozitării, subliniind necesitatea orientării către abordarea economiei comportamentale și chiar a economiei identității.

Asadar, paradigma de cercetare în domeniul conformismului fiscal trebuie regândită conturându-se necesitatea luării în considerare a următoarele aspecte: primul este acela că nu există un singur contribuabil – există mai mulți contribuabili care formează diferite grupuri și care aprobă diferite norme sociale. Mai

există și consultanți fiscali, autorități fiscale și Guvern, față de care se ridică problema încrederii. Literatura de specialitate a domeniului relativ recent a introdus noțiunea de climat de încredere sau neîncredere dintre contribuabili și autorități și, în strânsă legătură cu încrederea, conceptul de putere, dar și dinamica dintre acestea. Acești actori interacționează, ceea ce face ca problema deciziei de conformare să nu fie o simplă problemă de utilitate, deoarece atât timp cât grupul va institui conformarea drept normă socială, contribuabilii se vor conforma, însă dacă evaziunea este acceptată de grup, conformarea nu va mai fi considerată o normă socială.

În acest context, direcțiile de cercetare au impus orientarea modelului standard de utilitate către îmbinarea acestuia cu modelul utilității identității morale elaborat de Arkelof și Kranton (2010).

(3) analiza cadrului general și orientarea unei politici fiscale din perspectivele duale evidențiate prin comportamentul electoral, atât al guvernanților, cât și al electoratului.

Supoziția pe care candidata și-a fundamentat analizele a fost aceea că în România nu funcționează un mecanism complet de corecție a politicii fiscale în raport de ciclul electoral dat fiind caracterul pronunțat adaptativ al politicii fiscale, în detrimentul caracterului reactiv al acesteia, respectiv utilizarea deciziilor administrative ca substitut pentru lipsa susținerii din partea unui mix adecvat de politici.

Această constatare, alături de cristalizarea doar pe termen scurt sau cel mult mediu a unei viziuni strategice privitoare la stabilitatea cadrului legislativ, a impus orientarea direcției de cercetare către:

(4) analiza sistemul legislativ național și a procedurilor și standardelor internaționale.

Perspectiva pe care o oferă această analiză, în contextul existenței unor entități de reglementare transnaționale și de aprofundare a proceselor de globalizare, arată că autoritățile naționale de reglementare se confruntă cu mai multe probleme în adoptarea de norme exogene, reguli, standarde și practici.

Preferințele acestor organisme de a le accepta/respinge sau a le modifica variază în funcție de un set complex de factori determinanți ai comportamentului instituțional. Printre acestea, un rol important joacă caracteristicile constitutive și funcționale ale structurilor legislative naționale și instituțiile.

Acest studiu se concentrează asupra posibilelor legături dintre adoptarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS-uri) și taxonomia legislativă națională.

Există mai multe avantaje în analiza adoptării IFRS ca studiu de caz pentru mecanismele de asimilare a standardelor internaționale și ca factori de influență în diferite sisteme autohtone economice, politice, sociale și culturale. O listă cuprinzând avantaje gnoseologice care poate fi realizată prin studierea cazului special al adoptării IFRS-urilor, în scopul de a oferi unele perspective cu privire la mecanismele de adoptare a reglementărilor, standardelor și practicilor internaționale, departe de a fi exhaustivă, poate include: abordarea specifică a IFRS-urilor ca standarde bazate pe principii; faptul că IFRS-urile sunt emise și promovate de entități transnaționale, dar reflectă unele practici naționale din economiile dezvoltate; eterogenitatea situațiilor individuale de adopție; eventualele conflictele dintre aceste standarde internaționale și reglementările și practicile naționale; existența unui proces continuu de armonizare contabilă

Cea de-a *doua secțiune* este dedicată evidențierii *realizărilor și contribuțiilor profesionale și academice* și include activitatea profesională și academică, focusată pe două direcții: activitatea de predare și activitatea administrativă.

Teza de abilitare este dedicată, în *partea a doua*, prezentării *planurilor de evoluție și dezvoltare a carierei profesionale, științifice și academice* a candidatei, și este grupată în două subsecțiuni, prima considerând cariera profesională și academică iar secunda cariera științifică.

Perspectivile de cercetare științifică, evidențiate în ultima subsecțiune, vor fi continuate în finanțele publice, investigând cu predilecție alți noi determinanți ai eficienței fiscalității, dar și efectele generate de fiscalitate din perspectiva stabilității politice pe baza modelelor econometrice de tip panel, binary choice și VAR, respectiv metodelor de prognoză a variațiilor sezoniere, comparând metodele: X-12 ARIMA, TRAMO/SEATS, ajustarea exponențială Holt-Winters, metoda Box-Jenkins. În acest scop, candidata va continua să extindă atât direcția de cercetare, cât și posibilitățile de cercetare, dezvoltând echipe tinere de cercetare, alături de viitorii studenți doctoranzi.

Lista de referințe bibliografice finalizează prezenta teză de abilitare.